

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สิทธิและบทบาทชุมชนในการบริหารจัดการงานท้องถิ่น ในเขตจังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยแบบผสม ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเสริม โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1) ประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย 10 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอจอมบึง อำเภอสวนผึ้ง อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบ้านโป่ง อำเภอบางแพ อำเภอโพธาราม อำเภอปากท่อ อำเภอวัดเพลง และอำเภอบ้านคา จำนวน 648,775 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดราชบุรี, 2557)

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในจังหวัดราชบุรี จำนวน 400 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2540) ซึ่งจากการเปิดตารางสุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกนจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน แต่เพื่อให้สะดวกต่อการแบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ 400 คน ดังนี้

องค์การบริหารส่วนจังหวัด	องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี	150 คน
เทศบาลเมือง	เทศบาลเมืองโพธาราม	70 คน
	เทศบาลเมืองบ้านโป่ง	70 คน
เทศบาลตำบล	เทศบาลตำบลบางแพ	30 คน
	เทศบาลตำบลโพหัก	30 คน
องค์การบริหารส่วนตำบล	องค์การบริหารส่วนตำบลวัดแก้ว	50 คน
	รวม	400 คน

3.1.2 ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่รับผิดชอบระดับนโยบาย จำนวน 30 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดตำแหน่งดังนี้ (บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ, 2540) ประกอบด้วย

องค์การบริหารส่วนจังหวัด	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	1 คน
	สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	2 คน
เทศบาลเมืองโพธารามและเทศบาลเมืองบ้านโป่ง	นายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรี	2 คน
	สมาชิกสภาเทศบาล	4 คน
เทศบาลตำบลบางแพและเทศบาลตำบลโพหัก	ข้าราชการส่วนท้องถิ่น(ปลัด หรือหัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง)	4 คน
	นายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรี	2 คน
	สมาชิกสภาเทศบาล	4 คน
องค์การบริหารส่วนตำบล	ข้าราชการส่วนท้องถิ่น(ปลัด หรือหัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง)	4 คน
	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	1 คน
	สมาชิกสภาเทศบาล	2 คน
	ข้าราชการส่วนท้องถิ่น(ปลัด หรือหัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง)	2 คน
	รวม	30 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

3.2.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง โดยมีประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและบทบาทชุมชนในการบริหารงานท้องถิ่น

1) กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของชุมชน ในประเด็น 1) การได้รับความคุ้มครอง 2) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 3) การอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ หรือวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่น และ 4) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน

2) ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สิทธิและบทบาทของชุมชน ในประเด็น 1) การวางแผน 2) การดำเนินการให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติงานกับหน่วยงานท้องถิ่น 3) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการจัดสรรผลประโยชน์ และ 4) การติดตาม ตรวจสอบประเมินผลการบริหารจัดการ

3) รูปแบบการส่งเสริมสิทธิและบทบาทของชุมชนในการบริหารงานท้องถิ่น จังหวัดราชบุรี

3.2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนเรื่อง สิทธิและบทบาทของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น การให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของการบริหารท้องถิ่น และการใช้สิทธิร้องเรียน กำกับติดตาม ตรวจสอบ และการส่งเสริมสิทธิและบทบาทของชุมชน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scales) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด

ให้คะแนน 4 หมายถึง มาก

ให้คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง

ให้คะแนน 2 หมายถึง น้อย

ให้คะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด

3.2.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ศึกษารวบรวมข้อกำหนดของกฎหมาย บทความทางวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดประเด็นคำถาม

2) สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ ตลอดจนข้อเสนอแนะสำหรับนำมาปรับแก้

3) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทั้งแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try - out) กับบุคลากรและประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดราชบุรี จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) พิจารณาข้อคำถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเป็นรายชื่อ และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .832

5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้จัดพิมพ์สำหรับนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กับผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานท้องถิ่น ในเรื่อง สิทธิและบทบาทของชุมชนในการบริหารจัดการงานท้องถิ่น ในเขตจังหวัดราชบุรี โดยดำเนินการดังนี้

1) ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2) การสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดราชบุรี ใช้วิธีการติดต่อนัดวันเวลาสัมภาษณ์ล่วงหน้า

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยขอความร่วมมือกับผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ช่วยดำเนินการแจกแบบสอบถามกับประชาชนในพื้นที่

3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสาร กฎหมาย ที่เกี่ยวกับสิทธิชุมชน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้อ้างอิงผลการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการดังนี้

1) ศึกษารวบรวมเอกสาร บทความทางวิชาการ พระราชบัญญัติการปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แผนพัฒนาจังหวัดราชบุรี รายงานประจำปี แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวกับสิทธิและบทบาทของชุมชน รวมทั้งการบริหารงานของจังหวัดราชบุรี

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

3.4.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ แล้วนำเสนอเป็นความเรียงตามหัวข้อ

3.4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยสถิติที่ใช้มีดังนี้
สถิติเชิงพรรณนา

1) ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างนำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อสิทธิและบทบาทของชุมชนในการบริหารจัดการงานท้องถิ่น ในเขตจังหวัดราชบุรี นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายค่าเฉลี่ย

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยใช้การคำนวณค่าอันตรภาคชั้น โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

ดังนั้นเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยมีดังนี้

4.20 - 5.00 หมายถึง ชุมชนมีการใช้สิทธิและบทบาทในระดับมากที่สุด

3.60 - 4.19 หมายถึง ชุมชนมีการใช้สิทธิและบทบาทในระดับมาก

2.60 - 3.39 หมายถึง ชุมชนมีการใช้สิทธิและบทบาทในระดับปานกลาง

1.80 - 2.59 หมายถึง ชุมชนมีการใช้สิทธิและบทบาทในระดับน้อย

1.00 - 1.79 หมายถึง ชุมชนมีการใช้สิทธิและบทบาทในระดับน้อยที่สุด

สถิติเชิงอ้างอิง

3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อสิทธิและบทบาทของชุมชนในการบริหารจัดการงานท้องถิ่น ในเขตจังหวัดราชบุรี ใช้การทดสอบค่าที (t - test) กับตัวแปรอิสระที่มีไม่เกิน 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ

4) การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อสิทธิและบทบาทของชุมชนในการบริหารจัดการงานท้องถิ่น ในเขตจังหวัดราชบุรี ใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of Variance) ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F - test) กับตัวแปรอิสระที่มีกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส และประสบการณ์การทำงาน